

Spis treści

Przedmowa	11
1. Przeobrażenia strukturalne społeczeństwa polskiego po roku 1989 .	13
1.1. Wielowymiarowa analiza struktury społecznej	13
1.2. Diagnoza struktury społecznej przed rokiem 1989	18
1.3. Ocena stopnia zmian zachodzących w okresie przejściowym	20
1.4. Zmiany w strukturze zawodowej	27
1.5. Zmiany w strukturze zarobków	29
1.6. Zmiany w pozycji materialnej ludności	30
1.7. Zmiany w strukturze wykształcenia	32
1.8. Zmiany stylu życia i pozycji statusowych	36
1.9. Rozwój <i>underclass</i>	40
1.10. Społeczne zagrożenia i zadania społeczne wynikające ze zmian strukturalnych	41
Literatura	45
2. Poziom życia	47
2.1. Podstawowe pojęcia	47
2.2. Metody badania poziomu i jakości życia	53
2.3. Minimum socjalne	63
2.4. Wybrane aspekty życia w liczbach	69
2.5. Zadania społeczne wynikające z pauperyzacji społeczeństwa	76
Literatura	77
3. Nowy ustrój szkolny — szanse i zagrożenia realizacji zadań edukacyjnych	79
3.1. Uwagi wstępne	79
3.2. Zadania polityczne kształcenia	81
3.3. Cele gospodarcze	85
3.4. Aspekty społeczne zadań edukacyjnych	101
3.5. Warunki realizacji zadań edukacyjnych	108
Literatura	113
4. Polityka zatrudnienia wobec problemu bezrobocia	115
4.1. Pojęcie i zakres polityki zatrudnienia	115

4.2. Zatrudnienie i jego funkcje	117
4.3. Cele polityki zatrudnienia	118
4.4. Istota, rodzaje i skutki bezrobocia	121
4.5. Rozmiary, cechy i przyczyny bezrobocia w Polsce	127
4.6. Instrumenty i kierunki działań polityki zatrudnienia w walce z bezrobociem	131
4.7. Przeciwdziałanie bezrobociu w Polsce	137
4.7.1. Uwarunkowania prawne polityki państwa na rynku pracy	137
4.7.2. Służby zatrudnienia i ich zadania	140
4.7.3. Fundusz Pracy	146
4.7.4. Zakres aktywnych i pasywnych działań państwa na rynku pracy	148
4.7.5. Poradnictwo zawodowe jako instrument walki z bezrobociem	160
Literatura	167
5. Zmiany w kształceniu zawodowym jako czynnik przeciwdziałania bezrobociu wśród absolwentów szkół ponadpodstawowych	170
5.1. Kształcenie zawodowe a gospodarka, rynek pracy i bezrobocie. Podstawowe pojęcia i relacje	170
5.2. Bezrobocie wśród absolwentów szkół ponadpodstawowych — diagnoza problemu	176
5.2.1. Wprowadzenie	176
5.2.2. Pojęcie bezrobotnego absolwenta	178
5.2.3. Rozmiary, cechy i skutki bezrobocia wśród absolwentów	179
5.2.4. Przyczyny bezrobocia wśród absolwentów	186
5.3. Ocena dotychczasowego systemu kształcenia zawodowego ..	192
5.4. Kształcenie zawodowe w warunkach gospodarki rynkowej. Determinanty zmian	200
5.5. Reforma kształcenia zawodowego	205
Literatura	213
6. System ubezpieczeń społecznych	216
6.1. Idea ubezpieczeń społecznych	216
6.2. Przyczyny kryzysu w ubezpieczeniach społecznych	219
6.3. System ubezpieczeń społecznych w Polsce	223
6.4. Otwarte fundusze emerytalne	229
6.5. Pracownicze programy emerytalne	233
6.6. Świadczenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	234
Literatura	238

7. Ochrona zdrowia — przesłanki, kierunki, zagrożenia	239
7.1. Wprowadzenie	239
7.2. Przesłanki zmian w ochronie zdrowia	240
7.3. Zmiany w systemie ochrony zdrowia przed wejściem w życie powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego	245
7.4. Podstawowe zasady ustrojowe powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego	250
7.5. Nowe rozwiązania organizacyjno-finansowe w systemie ochrony zdrowia	254
7.6. Zmiany w ochronie zdrowia — pozytywne skutki, najważniejsze problemy i zagrożenia	264
Literatura	267
8. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych	270
8.1. Podstawowe pojęcia w zakresie rehabilitacji i niepełnosprawności	270
8.2. Sytuacja społeczno-ekonomiczna niepełnosprawnych. Analiza statystyczna	276
8.2.1. Cechy demograficzne niepełnosprawnych	276
8.2.2. Orzekanie o inwalidztwie i niepełnosprawności	279
8.2.3. Przyczyny niepełnosprawności i schorzeń osób prawnie niepełnosprawnych	280
8.2.4. Wykształcenie osób niepełnosprawnych	282
8.2.5. Aktywność zawodowa niepełnosprawnych	284
8.2.6. Bezrobocie wśród niepełnosprawnych	287
8.2.7. Sytuacja bytowa gospodarstw domowych z osobą niepełnosprawną	291
Literatura	294
9. Instytucja pomocy społecznej w walce z ubóstwem i marginalizacją społeczną	295
9.1. Zasięg ubóstwa i marginalizacji społecznej	295
9.2. Nowy kształt pomocy społecznej — zmiany zasad organizacji i funkcjonowania	303
9.3. Zmiany w pomocy środowiskowej	310
9.4. Rozwój pomocy instytucjonalnej	317
9.5. Kilka uwag w sprawie dalszych zmian w systemie pomocy społecznej	325
Literatura	329

10. Infrastruktura społeczna jako narzędzie rozwiązywania zadań społecznych	331
10.1. Infrastruktura społeczna w kształtowaniu kapitału ludzkiego	331
10.2. Nowe zadania infrastruktury społecznej	334
10.3. Nakłady na infrastrukturę społeczną i jej zasoby	336
10.4. Prywatyzacja jako element zmian systemowych	341
10.5. Odpłatność w sferze infrastruktury społecznej	349
10.6. Zmiany w zarządzaniu infrastrukturą społeczną	353
10.7. Dylematy wyboru kierunku reform w sferze infrastruktury społecznej	358
10.8. Zasady przestrzennego rozmieszczania infrastruktury społecznej	362
Literatura	365
11. Sytuacja mieszkaniowa i społeczne aspekty polityki mieszkaniowej w Polsce	369
11.1. Mieszkanie i jego funkcje społeczne	369
11.2. Polityka mieszkaniowa jako ważny segment polityki społecznej	371
11.3. Sytuacja mieszkaniowa Polski w ujęciu historycznym	372
11.4. Problemy i zadania polityki mieszkaniowej w warunkach gospodarki rynkowej	378
11.5. Instrumenty polityki mieszkaniowej	384
11.5.1. Czynsze, ich społeczna rola i rodzaje	384
11.5.2. Dodatki mieszkaniowe	385
11.5.3. System finansowania budownictwa mieszkaniowego .	386
11.5.4. Mechanizmy wspierające remonty budynków i ich modernizację	388
11.6. Ocena obecnej sytuacji mieszkaniowej w Polsce	390
Literatura	392
12. System społeczny przedsiębiorstwa	394
12.1. Przedsiębiorstwo jako wielość systemów	394
12.2. Pojęcie systemu społecznego przedsiębiorstwa	395
12.3. Właściwości systemu społecznego	398
12.4. Funkcje systemu społecznego	400
12.5. Organizacja formalna i nieformalna systemu społecznego .	400
12.6. Elementy organizacji przedsiębiorstwa	402
Literatura	403

13. Zadania społeczne przedsiębiorstwa w nowych warunkach ekonomiczno-społecznych	404
13.1. Wprowadzenie	404
13.2. Funkcje pozaprodukcyjne w przedsiębiorstwach socjalistycznych	406
13.3. Zadania społeczne przedsiębiorstw w okresie transformacji	410
13.4. Zbiorowe stosunki pracy (stosunki przemysłowe)	415
13.5. Działalność socjalno-bytowa	419
13.6. Humanizacja pracy	425
13.7. Partycypacja pracownicza	428
Literatura	432
14. Ochrona i bezpieczeństwo pracy	434
14.1. Zakres pojęciowy ochrony pracy	434
14.2. Efektywność działań w przebudowie systemu ochrony pracy w Polsce	442
14.3. Zatrudnienie w warunkach zagrożenia dla zdrowia i ich skutki społeczno-ekonomiczne	448
14.4. System ochrony pracy — propozycje rozwiązań	462
Literatura	465
15. Problemy patologii społecznej — diagnoza stanu	467
15.1. Wprowadzenie	467
15.2. Przestępczość	469
15.3. Samoniszczenie	471
15.3.1. Pijaństwo i alkoholizm	471
15.3.2. Narkomania	473
15.3.3. Samobójstwa	475
15.3.4. Prostytucja	477
15.4. Patologia życia rodzinnego	479
15.4.1. Rozpad rodziny	480
15.4.2. Sieroctwo społeczne	482
15.4.3. Przestępstwa przeciwko rodzinie	483
15.4.4. Kazirodstwo	485
15.5. Patologia działania instytucji	487
Literatura	488
16. Rozwój samorządności	490
Literatura	498